

Nro 45.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

*Költ Bétsben Decembernek 3-dik napján 1793.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környülállások.

A⁹ miképen *Koburg* hertzeg *Bavay* fő quártélyából jelenti, és a' Fels. hadi Cancellaria múlt hólnapnak utolsó napján a' publicumnak tudtára adja, Novemb. 20-dik napjáig semmi nevezetes dolgok nem történtek a' Frantzia Flandriában táborozott, de már *Cantenirungba* olztatott Cs. K. seregeknél. A' Frantzia Országban mind inkább inkább öregbedő nyúghatatlanság, a' tábori eleségnek rendkívül való szüksége, a' hosszas essőzés által el rontatott utak, 's több ezekhez hasonló környülállások miatt kéntelen volt *Jourdan* Fr. Generál a' Frantzia seregeknek egy ré-

szével bellyebb vonni magát az Országba, és mi- nekutánna a' vég várakat elegendő őrizettel meg- tömte volna, 10 ezer főből álló gyalogságot, és lovasságot küldött *Alsátziába*.

Azon történetet, mellyről a' *Magyar Kurir* múlt postával emlékezetet tett újság leveleinek 285 lapján, ígérete szerént egész mivóltában le ir- ta, 's meg küldötte Gr. *Wurmser* lovas hadi ve- zér *Hugenaui* fő quártélyából. *Mészáros* Generál Májor *úgymond*, Novemb. 16-dik napját követett éjjel ki küldötte Erdödi huszár regementétől *Ból- dicsár* fő hadnagyot 60 huszárral az *Olvisheim*, és *Berstel* közt külső őrrön állott két Frantzia compániák ellen. A' nevezett fő hadnagy, a' ki immár sok esetekben ki mutatta hadi talentomait, itten is vitézi módon viselte magát, és két oldal- ról is meg támadván az ellenséget, 50 közzülök le aprított, 9 el fogott, a' többit pedig széllyel űzte, 's el kergette eddig való helyeikről.

Novemb. 18 dik napján mingyárt jókor reg- gel meg támadták a' Frantziák a' *Rajna* vizétől egészen *Hockfeldig* ki nyúlt Cs. K. seregeknek li- neáit, melly történetről minthogy már az előtt naló nap tudósítatott Gróf *Wurmser*, sőt azt is tudta, hogy a' Frantzia nationalis gardistákat le itatták pálinkával a' vezérek, hogy ekképen any- nyival bátrabban mennyenek a' veszedelemre, meg tette az illendő rendeléseket. A' Cs. K. se- regeknek bal szárnya, a' melly *Waldeck* hertzeg kormányoztatott, már akkor fegyverben állott, 's készen várta a' Frantziákat. Külső őrállóink darab ideig tartott velek való viaskodása után a' Frantzia gyalogság, és 2000 lovasság által vizs- lza nyomtattatott egész *Wansenaug*, holott *Wal- deck* hertzegnek bal szárnyára bukkánván, jól rendelt ágyúink által demontiroztattak, az az, le lövettek kerekeikről ágyúik, sok ágyú vonó lovaik agyon lövettek, következésképen önnön magok is vissza szorítottak. Látván a' *Wurmser* nevet viselő Austriai szabad lovas sereg az ellenségnek hátrá- lását, két osztály granatérosok, eggynehány lo-

Vas ágyuk, és escadronok által segítettvén, utána lódult a' Frantziáknak, és egélz az erdőig üzte őket, 's bizonyosan sokat küldött volna közülök a' más vilagra, hogyha az ingoványos helyek miatt hozzá férkezhetett volna. A' miképen *Waldeck* hertzeg jelentést tett Gr. *Wurmsernek*, igen vitézi módon viselték magokat ezen történetben, Gr. *Keglevich*, és *Lichtenberg* Gen. Májorok, *Knesevich* Obester az említett szabad seregnek kórmányozója, és *Bora* a' Székely huzárok közül, nem külömben *Hoffman* pattantyús fő hadnagy; *Michanovich* és *Tivanovich* kapitányok, 's végtére *Majdig* fő hadnagy a' *Wurmser* szabad seregétől. Részünkről 111 ember esett el, és kapott sebet; ellenben a' Frantziák közül több hült el 400 embernél.

Hohenloé hertzeg, *Waldeck* dragonyos regimentének Obestere tudósítatván, hogy a' *Hördti* erdőnél állott külső őrálló vitézeink vissza nyomattak volna a' számos ellenség által, mindgyárt segítségére indult a' lovassággal, és két 12 fontos ágyúval. — Hozzája kaptsolta magát *Kospóth* Generál Májor is *Mack* vasas regementének 4 escadronnyával, és három lovas ágyúval. — Az említett erdőhöz érkeztvén *Hohenlohé* hertzeg, mindgyárt ellenek küldötte a' Székely huzárokat, és a' *Waldeck* dragonyosait, a' kik a' sántzon innen jött Frantziákat mind ölfve aprították, és bátor éggynéhány ágyuk szegeztettek is ki ellenek; még is mindazáltal álhatatosak voltak a' reájok bizatott dologban, és minekutánna reggeli 7 órától fogva, dél után 4 óráig szüntelen tüzben állottak volna, vissza nyomták az ellenséget. Valamiképen már gyakorta, úgy mostan is semmivé tette *Mészáros* Gen. Májor mindeneiket fel tételét, t. i. a' Cs. K. seregeknek lineáján való által töréseket. Négyfzer verte őket vissza a' *Brumpti* erdő alatt, és ámbár a' Frantzia vezérek mind annyifzor pihent sereget küldöttek ellené, valamennyifzer éggüket a' másik után megverte, 's vissza üzte; még is mindazonáltal leg

kissebben sem engedett a' nagy erőnek. Felet-
 tébb ditséri *Leopold* fő hertzeg huszár regemen-
 tebeli *Ott Obesternek*, *Szentkereszt* Obestlájtnán-
 nak; Erdödi huszár regementéből való *Piátsek*
 Oberstlájtnántnak, és *Kenesei* fő hadnagynak
 rendkívül mutatott vitézségeket. Nem külömben
 a' Gradiskai regementből *Kovachevich* Obestert;
 a' Broder regementéből *Prechern* Oberstlájtnán-
 tot, az Erdélyi első Oláh regementből *Stojanich*
 Oberstlájtnánatot; Pellegrini regementből Gr. *Zin-
 zendorf* kapitányt; Mack vasas regementéből *Hart-
 lib* all hadnagyot, és maga adjutánsát *Lang* kapi-
 tányt. Ambár igen hosszasán tartott légyen is ez
 a' viaskodás; még is mindazáltal részünkről 22
 embernél több meg nem hólt, 's mintegy 200 ra-
 ment a' sebbe esteknek számok.

Kevesebbé kedvezett a' szerentse *Hocze* Gen.
 Májornak, a' kit is a' nevezett napon t. i. No-
 vemb. 18-dik napján dél után mindenfelől nagy
 erővel támadták meg a' Frantziák. *Hatmat* és
Gottesheim közt állott *Huff* gyalog regementyé-
 nek batalionnya elégtelen lévén a' nagy erőnek
 ellent állani, *Baader* Obesternek meg sebessitte-
 tése után, *Insheimhoz* vonta magát vissza, az el-
 lenség pedig az ott lévő tetőkön telepedett le —
 A' *Neuveilertől* jött számos Frantziák is el akarták
 az *Insheimi* erdöket foglalni, de onnan ki veret-
 tek. A' *Casseli* huszárok, és az alsó *Sulzbachi*
 erdőben állott külső vigyázatok is vissza vonták
 magokat *Burgweilerhez*. Ellenben *Hocze* Gen. Má-
 jor corpusának jobb szárnya annyiban szerentsés
 vólt, hogy a' *Pfaffenhofeni* lineákon által rontani
 akaró Frantziákat, mesterséges ide 's tova való
 mozdulásai által meg tudta akadályoztatni. —
 Minden kórmánya alatt álló felsőbb és alsóbb
 rangú tiszteket meg ditséri *Hocze* G. Májor; neve-
 zetesen pedig *Huff* regementéből *Bader* Obestert,
 a' szabad seregtől Gr. *Gyulai* Oberstlájtnánatot,
 a' ki is háromszor vágott bé a' mellette lévő hu-
 szárokkal a' Frantziákba, 's mindannyiszor vissz-
 sza üzte őket. Továbbá magasztallya *Baranyai*,

's Gr. *Eszterházi* fő Strázsamestereket, nem különben *Nagy* all hadnagyot *Leopold* fő hertzeg hufzár regementéből; *Adámi* kapitányt *Huff* regementéből, *Strakovitz* lovas kapitányt a' Császár karabelyos regementéből, 's e' két utólsónak tulajdonittya, hogy a' tsatát meg előzött éjjel, a' *Riedheimi* tetőkön 1000 Frantziát le vagdaltak vitézeink. Végtére ditséri *Laszi* regementebeli fő Strázsamesternek *Molainak*, és Császár dragonyos regementebeli fő hadnagynak Báró *Falkenhausennek* fáradhatatlan, 's hasznos szolgálattyaok. — Seregeink között 61 ember hólt meg, 241 esett sebbe. Az elsőbbek közt találtatott *Frankaut* fő Strázsamester *Huff* regementéből; az utólsóbbak között *Bader* Obester, *Rautz* kapitány, *Les*, és *Masur* hadnagyok, és *Hönnig* zászlótartó ugyan azon regementből.

Noha pedig akár merre fordullyon, 's akár mihez kezdjen a' Frantzia sereg, tellyességgel semmiben nem bóldogúl: még is mindazáltal meg nem szűnik vitéz seregeinknek háborgatásától. — Múlt hólnapnak 20 dik napján igen nagy erővel által jövéen a' *Saar* vizén, *Brumpt* mellett állott külső vigyázóinkat vissza nyomta, hanem tovább nem mehetett, mivel mingyárt más nap rajtok ütött Gr. *Wurmser*, vissza verte a' nevezett folyó vizen, két ágyújokat, és egy puska porosz szekereket el vette, sokat el fogott, 600-nál többet le vágott, 's meg sebessített közülök.

Durlachból a' *Baaden Durlachi* marchionusnak fő városából, az az újság közöltetik vejünk, hogy *Stolhofen* mellett felettébb sok ágyúzószerkezések szállítatnak a' *Rajna* vizén által, mellyből azt jövendölik a' *Rajna* partyának lakosai, hogy nem sokára ostrom alá vétetődik *Strafsburgum* városa, hanem minthogy számos Frantzia sereg táborozik alatta, szükség leszen leg elsőben is ezt onnan el üzni, 's számát az ágyú és kard által meg kissebbíteni.

Bipontumból érkezett levélből olvassuk, hogy minekutánna a' Prussus seregeknél minden jó rendelések meg tétettek, és mind magában *Bipontumban*, mind annak vidékén fekvő helységeekben sok lajtorják, kötelek, gyámol vasak, fejszék, bárdák, 's több ezekhez hasonló eszközök gyűjtetnek volna öszve, Novemb. 17-dik napját követett éjjel, meg támadták *Bitsch* városát. Éjfél után 2 órától fogva reggeli 6 óráig tartott a' rettentő ágyuzás. Dél tájban újjobban el kezdődött, 's eggnéhány órákig tartott. Igaz dolog, hogy meg is vették a' Prussus seregek a' nevezett várost, és 1600 ember bé is ment oda, mindazáltal vakot vetvén a' kotzka, onnan ismét ki üzték őket a' Frantziák, a' többi Prussus seregeket is meg támadták, cordonnyaikat által törték, sőt *Bliescastelt* is vissza vették, a' miképen az említett levelek beszélik. — A' *Brunsvigiai* hertzeg *Schveigenben*, *Hohenlohé* örökös hertzeg *Eschweilerben*, *Kalkreuth* Generál pedig *Hamburgban* szállott quártélyba. A' Prussiai seregek a' nevezett helységeknék vidékeiben fekszenek cantonirungban.

Sokkal nagyobb pusztitást okozott *Fortlovisnak* eggnéhány napig tartott kemény ostromlatása, hogy sem mint gondolánk vala eieinten. Noha minden házak köből vóltanak abban építetve: még is mindazáltal igen kevés találatik közöttök, a' melly épségben maradott volna, sok egészen a' földig le rontatott, 's kö maradványainát egyebet nem lehet látni. — A' Cs. K. hadi comissariusoknak inventáriumok szerént, 110 egészséges, 15 meg sebessitetett ágyú, 20 haubitza, 10 mozsár ágyú, 30 ezer külömb külömbféle caliberű ágyú golyóbis, 7500 haubitza golyóbis, 70 ezer font puska por, 30 ezer font szalonna, 800 zsák riskása, 1701 zsák tiszta búza, 6000 font liszt, 6 hólnapra való kétszer sült pogátsa, 300 vágni való ökör, 650 darab juh: 8000 átalag bőr, 200 átalag égett bőr, 100 réz hajó, avagy

ponton találtatott a' meg vétetett városban, melly mind öszve 1 millióra betsültetik.

Frantzia Ország.

Néhai *Orleánsi* hertzegnek, *Égalité Filepnek* *Marsiliából Párisba* lejendő vitetésére, két Párisi polgarok, u. m. *Hosto*, és *Marchais*, az elsőbb a' nationalis Gárdának, az utólsóbb pedig a' revolutionalis seregnek kapitányai küldettettek, még pedig olly parantsolattal, hogyha a' szükség és környülállások kívánnák, elegendő sereget rendelének a' N. Gyűlés parantsolattyának tellyesítésére. A' nevezett két kapitányok *Marsiliába* lett érkezések után, *Égalité Filephez* menvén a' tömlötzbe, 's mutatván néki a' parantsolatot, nagyon meg rettent, kiváltképen midőn hallotta volna, hogy katonaság rendeltetett volna őrizetére. — Noha eleve észre vették azt a' két kapitányok, hogy *Égalité Filepnek* rosszúl lenne dolga, és nehezen fogná a' gyillotint elkerülni: még is mindazáltal azzal biztatták őtet, hogy nemtsak vissza fogna előbbi szabadságában helyheztetni, hanem ennekfelette ismét tagjává lenne a' N. Gyűlésnek. Tudakozván töllök *Orleáns*, ha ugyan jó indulattal volna é hozzá a' nép, azt felelték: hogy nemtsak szeretik, hanem valósággal imádják őtet. — Ez a' felelet egészen meg bátorította, annyira, hogy maga önként, és vig kedvel utazott *Párisba*. Leg inkább búsult két fiaitól lett el válásakor, a' kik még mostan is a' *Marsiliai* tömlötzben tartatnak, a' kik között égygyik *Antal Filep* 18, a' másik pedig 14 esztendő. Töllök lett el válásakor keservesen könyvezett, és sirt. Leg inkább azon esedeztenek fiai, hogy mingyárt *Párisba* lejendő érkezése után tudósittsa őket állapottya felől. A' *Marsiliai* tömlötzben igen rosszúl lévén dolga, rosszúl nézett ki; ellenben *Páris* felé való utazásában, jól evén és iván, szemlátomást meg hizott. Midőn jelentették volna

nékie a' két kapitányok, hogy *Brissót* és ő mellette még husz az el vádoltatott tagjai között a' N. Gyűlésnek g'villotiniroztattak, felettébb örvendett, 's örömeben egynéhányszor így kiáltott: *Éllyen a' respublica!* Közelgetvén *Páris* városához, szépen ki tsinosította magát, haját meg fodorította, szakállát le beretváltatta, s. a. t. azt adván okaúl, hogy illendöképen akarna bé menni a' városba. Csak akkor hült el, 's akkor vette észre, hányadán légyen a' dolog, midőn égyenesen a' *Conciergerie* fog házba vitettetett volna. A' mint már más alkalmatossággal is jelentettük, Novemb. 6 ik napján metzette ketté életének fonalát a' g'villotine. Halálos sententziájának ki mondattatása után, testének tsinosgatásával töltötte el életének urólsó óráit. A' hóhér szekere re fel ültetietvén, és vitettetvén a' vesztő helyre, szüntelen ezt kiáltozta utánna a' sokaság: *Te fené állat, te gonosz teremtés, a' ki az emberi nemzetnek, de kiváltképen Frantzia Országának szerentsétlenségére születted e' világra.* Előbbi lakó palotája, az úgy nevezett *Palais Royal* előtt el vitetvén, ekként kiáltozott a' sokaság: *Jól meg nézd útóllýára, mivel soha többé nem fogsz abba lakni.* A' vesztő piatzon szüntelen ezt kiáltotta a' nép: *Te voksoltál atyádsfának XVI Lajosnak halálára, hogy annyival könnyebben bé ülhess királyi székébe; de nem az uralkodásban, hanem a' g'villotiniroztatásban kell ötet követned.* El ütett fejét háromszor, sőt négyfzer is meg mutatta a' hóhér a' néző sokaságnak, melly mindannyiszer tapsolt örömeben, 's illy hangot botsátott ki száján: *Bravo! Bravo! éllyen a' Frantzia respublica!*

Illyen vége leve néhai *Orléánsi* hertzegnek *Egalité* Filepnek, a' ki első vala a' királyi hertzegek között, és a' Frantzia hadi seregeknek, mind vizen, mind szárazon Generál Lájtinántya. Született *St. Cloudban*, April. 13 dik napján, 1747

esztendőben, kinél otsmányabb, 's gonoszabb fejedelmet soha sem hozott Frantzia Ország. Minden tehetségét, és kiátsét arra fordította, hogy az uralkodó házat veszedelembe ejthesse, 's magává tehesse a' Frantzia koronát. *Mirabónak* tanítványa, *Dumouriernek* titkos barátja, *Silerynek* nagy jó akarója, *Pethionnak* pedig különös favoritája volt. Elegendő bizonyysága lehet az ő meg ölettetése, mennyire gyűlöllyék a' Jakobinusok azokat, a' kik a' Frantzia köz társaság éggységével, és fel oszthatatlanságával ellenkeznek. Ifjúságában egészen a' feslett életnek adta magát, 's nállánál otsmányabb életű embert, még tsak képzelni sem lehetett. E' miatt legkissebb betsülete sem vólt a' királyi udvar előtt, mellyet ő az által boszszúlt meg, hogy mint első Prantzia mágnás, leg jobban akadályoztatta annak fel tételeit. — Midön 1787 ik esztendőben *Lith de Justice* tartatott vólna *XVI Lajos* király által a' *Párisi* parlamentomban, az az, midön abban közönségesen meg jelent, 's királyi thronusba ült vólna a' király, minden szemérem nélkül beszélt vele a' vólt *Orleánsi* herczeg, melly miatt, az úgy nevezett *Lettre de Cachet* által számkivetésben küldetett, 's azóltától fogva soha meg nem szünt a' királyi familia ellen agyarkodni (b). 1789-ik esztendőben, *Mirabónal* éggütt alszszonyi köntösben jelen vólt azok közt a' halt áruló alszszonyok között, a' kik a' szerentsétlen királyt *Versaliából Párisba* vitték. *Egalité Filepnek* meg ölettetése után való nap az ő leg jobb tanáts adója, *de Laclous*, és *Mirabónak* anynya is meg fogattattak, 's a' mint gondollyuk, ezeket is a' *Gvillotiné* fogja e' világból ki végezni.

(b.) *Lith de Justice deákúl* *Supremae curiae Parisiensis* rege praesidente consessus, ollyatén közönséges *Parlamentalis* gyűlés vala *Párisban*, a' mellyben a' király aranyos liliomokkal fel ékessitetett kék bársonyból készitetett tronusban ült, és akkor minden *Parlamentalis* ta

A' *Párisi* kösség azt kívánta a' N. Gyűlés-től, hogy mivel már a' királyi tronust le rontotta, törje ketté a' püspöki páltzákat is, és tegyen olly rendelést, hogy semmi privilegiált közönséges isteni tisztelet ne tartasson többé a' Frantzia köz társaságban. A' *Párisi* püspök *Gobet* vicariusaival és néhány *Jakobinusokkal* meg jelenvén minap a' N. Gyűlés előtt, így szólott: *Polgári születtől születtem e' világra, eleitől fogva nagy hajlandóságom volt a' szabadsághoz és egyenlőséghez. Püspöki hivatalra emeltetvén, el fogattam azt; de minthogy látom a' józan okoskodásnak nagy előmenetelét, és úgy tapasztalom, hogy az én hivatalomra sem szüksége, sem kedve nintsen a' népnek, önként le mondok arról. — Hasonlót mivelnek velem lévő vicariusaim.* A' püspöknek ezen beszédét nagy örömmel való tapsolás követte, a' gyűlésnek előülője pedig atyafiságos tsókot nyomott rántzos pofájára. Eggynéhány pap tagjai a' N.

*goknak veres köntösben kellett meg jelenni. — A' tronus mellett lévő felsőbb székekben a' királyi vérből származott hertzegek, és az Országnak Pairjai ültenek. A' fő udvarnok mester, a' fő komornyik, és a' Párisi nagy Prépost a' királynak lábainál; az alsóbb székeken pedig az Ország Cancellarius, és a' Parlamentomnak tagjai egymás után. Illyen pompás gyűllés igen ritkán volt, akkor is tsak akkor tartatott Frantzia Országban, midön a' király maga fel tétéleit a' Parlamentomnak akarattyá ellen is végbe akarta vinni, avagy midön a' Parlamentomnak azokat a' végzéseit, melyek nékie nem tettettek, ki akarta a' protocolumból töröltetni. Lettres de Cachet (*Signata Regis epistola*) ollyatén belső cabinetbeli parantsolattyai valának a' Frantzia királyoknak, mellyek által a' nagy rangú, és méltóságú emberek, vagy árestomba, vagy számkivetésbe küldettenek.*

Gyűlésnek, nevezetesen az *Evrői és Limoges-i* püspökök fel menvén az oráló székben, világosan ki mondották, hogy ők is készek püspöki hivataly-lyaikról le mondani. Eggy *Gregoire* nevű püspök azt mondotta, hogy ő is kész amazokat követni, ha polgár társai tölle kívánándják. — A' *Tolusi* Református pap *Julien* esküvéssel állatta, hogy ő a' szabadságnak szolgálattyan kívül semmi más isteni tiszteletet, a' hazának szereteténél más val-
lást, a' *Constitutió*nál más *Evangeliumot* nem es-
mér s. a. t.

Ezeknek roszsz példájok sok követőket talál-
tanak *Frantzia Országban*. Sok templomok bé
zárattak immár, vagy inkább bálványoknak há-
zaikká tétettek. Az *Anyaszentegyház Szent*ei ké-
peinek helyeikre, vagy regi herosoknak, vagy
némelly istentelen embereknek, mint p. o. *Marat-*
nak képeik függesztettek fel. *Páris városának Ér-*
seki temploma, a' józan okosságnak szenteltetett
fel. *Rocheportban* semmi *Isteni tisztelet* nem tar-
tatik többé. És ha néhánykor predikallanak is a'
Catholicus és *Protestans* papok a' templomokban,
nem az *Evangeliumból*, hanem a' *Fr. újj consti-*
tutióból veszik fel a' textust, 's azokat szokták
magyarázni. Nem régiben azt javasolta eggy
valaki a' *N. Gyűlésnek*; hogy mivel minden *Frant-*
zia lakosnak egyenlőnek kelletik lenni, tiltasson
meg a' *zsidóknak* a' környül metélkedés. *Nov.*
12-ik napján sok láda arany és ezüst mutattatott
bé a' nemzet képviselőinek. A' többi közt *St. De-*
nisben (*Fanum Sancti Dionysii*) eleitől fogva tar-
tatott aranyba, ezüstbe foglaltatott *Sz. erekjék*,
és más drágaságok, nevezetesen a' *Frantzia ki-*
rályok koronáztatására rendeltetett *clenodiumok*,
drága és betses kövek. Ezeken kívül *Cambonnak*
beszéde szerént más eszközt is talált a' *Nemzet*
kints tárának meg gazdagítására, u. m. az el zálo-
gosítatott koronához tartozó *joszágnak* el adat-
tatását, mellyből könnyen 150 millioval fog sza-
poritatni a' kassa.

Houchard vólt Frantzia Generál Novemb. 16-ik napján fog házából levelet irváu a' N. Gyűlesnek, azt kívánta, hogy szabad legyen meg igazittatására tanukat hivatni a' Frantzia armadiától. Nem hűségtelen szolgája, *úgymond*, az a' K. társaságnak, a' ki egy ütközetben 80 ágyut nyert el, nem tsak meg nem verettettem az ellenség által, sőt inkább 15 ezer emberrel 30 ezret szortam széllyel. — és még is vádoltatom. Többet nem mivelhettem, mint a' mennyit miveltem s. a. t. Lavaseur meg hazuttolván ötöt, azt mondotta felöle, hogy a' Honschooti tsata alatt egy bokor mellé vontta magát, és így semmit sem végzett a' N. Gyűlés levelében jelentett kérésére.

Minden éjfel után az uttzákon járó személyek meg fognak a' N. Gyűlés parantsolattyára fogattatni, mellyre az adott alkalmatosságot, hogy néhány el szökött N. Gyűlésnek tagjai Parisba bukdokván, éjjel szoktak járkálni.

A' *Burdóba*, *Lyonba*, 's más szomszéd városokba küldetett N. biztosok, szüntelen abban foglalatoskodnak, hogy a' gyanús lakosokat véres verejtékkal keresett vagyonaiktól meg fosztván, alkalmatlanokká tehessék az új constitutió ellen való ki kelésre. — Novembernek 1-ső napján tartatott ülésben sok aranyt és ezüstöt mutattatott bé a' Gyűlésnek, a' mellyeket *Fouche* N. biztos ragadozott el a' *Nievrei* olztályi gyanús lakosoktól. Nem tsuda tehát, hogy a' vallástalanság, és felebaráti érzékenytelenség úgy annyira elterjedett Frantzia Országának mostani lakosai között, hogy már minden Isteni tisztelet el töröltetik. — Eddig még, ha nem mindenütt is, de sok *Párisi* templomokban fenn állott, a' régi Isteni tisztelet, most pedig egy templomba sem tartatik. Novemb. 9-dik napján a' *Párisi* fő templomban nagy innep, és muzsika tartatott a' józan okosságnak tiszteletére. A' szabadiságnak képe emeltetett fel az óltárra, a' *Philosofia* pedig egy nap sűgárok.

kal körül vétetett tronusba helyezettetett. E két Isten affzornak tiszteletére seregestől mentenek *Párisnak* lakosai, úgy gondolkozván, hogy egyedül e' kettő teheti az emberi nemzetet boldoggá, igazzá, és szerentséssé.

A' vólt miniszternek *Roládnak* felesége, a' múlt hólnapnak 8-dik napján íteltetett halálra, 's az nap ki is végeztetett a' világból, azzal vádoltatván, hogy ő is öszve eskütt volna a' Fr. közönséges társaságnak szabadsága, és éggysége ellen. Hasonló szomorú ki menetele vólt *Bailly Jánosnak*, néhai *Párisi* fő polgármesternek, sokan bizonyoságot tévén ellene, hogy ő égyet értett volna a' szerentsélen *XVI Lajossal*, 's ártatlanúl meg öletett feleségével *Mária Antonióval*. Az is néki tulajdonítatott vétkül, hogy *Juliusnak* 17-dik napján 1791 elztendőben lett volna leg fobb oka a' *Márs* mezején t. i. *Páris* előtt meg öletett számos lakosoknak. Ez okon a' nevezett mező, és *Sequana* vize között végeztetett ki e' világból.

Néhai *Orleáni* hertzege *Égalité Filepről* azt olvassuk egy közönséges levélben, hogy *Marsiliából* vitetvén fogva *Párisba*, így szóllott utazó társainak: jobb lett volna éngemet még *Marsiliában* meg ölni, 's az által az úti költségnek kedvezni. Ki mondatván fejére a' halálos sententzia, tellyességgel meg nem változott színében, sőt a' kezébe lévő kalapjával jádzott. Tudakoztatván ha akarna é valamelly ellenvetést tenni halálos sententziája ellen, azt felelte: épen semmit sem, minthogy már meg sententziáztatott, és védelmezői is el állottak mellöle. A' mint mondatik törvénybe lett idéztetésekör, sok dolgokkal vádolta *Brissót*, *Marát*, *Dümuriert*, 's leg kiváltképen *Robertspierét*. — Egy *Osselin* nevű deputatus ellen is ki ment a' vádoló sententzia, az tulajdonítatván néki vétkül, hogy egy *Charry* nevezetű hazájából ki költözött affzornysággal levelezett volna.

Elegyes Tudósítások.

Gr. *Wurmser* lovas Generálnak azt a' rendkívül való hiv szolgálattját, mellyet a' *Weisenburgi* Frantzia lineáknak szerentsés meg vételek által nyilvánvalóvá tett, *Mária Theresia* vitézi rendjének nagy keresztyével jutalmaztatta meg Fels. Fejedelmünk. Azon alkalmatossággal *Waldeck* hertzegnek a' nevezett rendnek comendátori keresztyét, *Mészáros* és *Hocze* Gen. Májoroknak pedig kis keresztyét küldötte meg.

Spanyól Országból érkezett levelek szerint veszedelmes nyavalyával küzködni mondatik az uralkodó Spanyól királyné. Ezekben az a' közönséges hir is meg hamisítatik, hogy *Don Ricardos* Spanyól Generál a' Frantziáktól való félelem miatt vissza vonta volna magát; sőt inkább az adatik étésünkre, hogy a' nevezett Generál 6000 ember segittséget kapott.

Chimey Austriai Hannóviának egy kis, de szép városkaja, két izben tapasztalta már a' Frantziáknak zabolátlan törvénytelenéseket. Meg nem elégedtek azzal, hogy a' szegény lakosoknak minden vagyonokat el ragadozták, hanem ennekfelette a' templomot is ki pusztították.

Az *Algiriai Dey* (igy nevezetik az Algiriai, Tunisi, és Tripolisi tólvaj társaságoknak Fejedelmek) 3 holnapra való fegyver szünést kötött a' szövetséges Belgiommal. Ellenben mind a' Marokkai Császár, mind a' Tunisi Dey hadat izentek a' Frantzia nemzet mostani előjáróinak.

A' *Londoni* udvarhoz küldetett Török követ *Aliagi Jussuf Effendi*, Novemb. 10-ik napján vólt *Budán*, 26-ik napján pedig itten *Bétsben*. Az itten múlató Anglus követ *Eden Ritter*, egy házi

tisztet küldött eleibe, a' ki is a' Török követet mindenütt követni fogja, és arra vigyáz, hogy semmi alkalmatlanságot, és szükséget ne szenvedjen ő szakállos Excellenciája.

Múlt hólnapnak 5-dik napján hólt meg *Budán* Gr. *Brunsvig Antal* Excellenciája Cs. K. belső Tanácsos, a' Fels. Magyar helytartó tanátsnak Assessora, a' tudományra vigyázó commissionnak igazgatója, és Tek. *Bars* Vármegének fő Ispánya, életének 47-dik elztendejébe, a' száraz nyavalyával való hosszas küzködése után. Lelketlen teste Novemb. 7-dik napján vitettetett a' *Márton Vásári* familia kriptába.

Eggy igen értelmes, és hasznos találmányai által magának nagy hirt 's nevet szerzett, 's erre nézve a' *Berlini* királyi tudós társaságnak rendes tagjává tétetett *Berlini* könyv nyomtató *Unger* úr, kivel én magam is 1777, és 78 dik elztendőkben, nemcsak tsupa esmerettségben, hanem nyájas barátságban is vóltam, atzéből készitetett magának betüket, mellynek mesterségét még eddig senki is ő előtte fel nem találta. — Hasznos találmányának meg jutalmaztatására az atzéből való betüknek készittetésére exclusivum privilegiumot nyert a' Fels. Prussiai ktráltól.

A' *Treviri* választó Fejedelem és Érsek, minden olvasó társaságokat meg tiltott a' maga tartományában.

Béts.

Közelébb múlt pénteken éjjeli 11 és 12 óra közt tűz támadott itten a' belső városban, az úgy nevezett mély utzában eggy kényér sütő házában, a' melly a' tűz ólto elzközöknek hasznos szolgálatj

tyok miatt más házakra ki nem terjedhetet, mind az által még is tovább tartott 2 óránál, a' mint szállásának albakáról nézte az író. A' leg felsőbb contignátziót bé verte a' tűz, 's meg emészette az abban lakoknak néhány vegyonaikat. Fels. Fejedelmünk maga is jelen vólt a' tüznél, 's buzditotta a' nézőket annak oltására. Úgy halljuk, hogy egy gyermek és egy kémény seprő vezették vóina el életeket.

A' Cs. K. Bétsi fő posta hivatalnak tagjai polgári forma ruha viseletre nyertenek ö Felségétől engedelmet, melly kék hajtokás, veres felső köntösből, arany paszomántos és meg aranyozott markolatú atzél kardból áll. A' posta directoroknak meg engedtetett felső ruhaiknak gallerára, és hajtokájára arany paszomántot varratni.